

ΤΜ
ΧΠ
ΠΑ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Newsletter

Μάρτιος 2024 | τ. 77

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Επιμέλεια Έκδοσης: Δρ. Πρόδρομος Μαρδάκης, Υπεύθυνος Έκδοσης: Αν.Καθηγητής Μάριος Χαϊνταρλής, Πρόεδρος ΤΜΧΠΠΑ

ΕΝΤΟΣ

- 1 Editorial
- 2 Διεθνές Συνέδριο
«Changing Cities»
- 3 Νέα του AESOP
- 5 Επιστημονική δραστη-
ριότητα μελών του
Τμήματος
- 6 Επιστημονικές
Εκδηλώσεις
- 6 Δημοσιεύσεις
- 6 Υποτροφίες

EDITORIAL

*Χωρικός Σχεδιασμός και Πολιτισμός. Μια
δυναμική σχέση.*

του Ανέστη Γουργιώτη*

(αναδημοσίευση από το «Βήμα», 3/2/2024)

Συχνά συνδέουμε τον χωρικό σχεδιασμό με την οικονομική ανάπτυξη, με τις αναπτυξιακές δυνατότητες γενικότερα μιας περιοχής και ξεχνάμε ότι ο χωρικός σχεδιασμός αποτελεί και σημαντικό συστατικό του πολιτισμού μιας περιοχής. Αναγνωρίζουμε δηλαδή τη σημασία του χωρικού σχεδιασμού και του πολιτισμού ξεχωριστά. Ωστόσο, υπάρχει μια στενή σχέση μεταξύ αυτών των δύο εννοιών, έχοντας αλληλεπίδραση. Σύμφωνα με τον Kunzmann, ο πολιτισμός αναδεικνύεται ως το κύριο στοιχείο θετικής διαφοροποίησης μεταξύ περιοχών ενώ ο χωρικός σχεδιασμός αποτελεί το θεμελιώδες εργαλείο για τον σχεδιασμό σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο επίπεδο, ρυθμιστικός παράγοντας των ανταγωνιστικών πιέσεων, καθώς και προστάτης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς που διαμορφώθηκε από τον άνθρωπο με την πάροδο του χρόνου.

Οι αμοιβαίες και πολύπλοκες σχέσεις μεταξύ χωρικού σχεδιασμού και πολιτισμού είναι εμφανείς. Οι πολιτισμοί αντιπροσωπεύουν γεωγραφικές περιοχές, και ανεξάρτητα από το μέγεθος ή τη σπουδαιότητά τους, εντοπίζονται στον χάρτη. Η σημαντικότητά τους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου στον οποίο ανήκουν. Ωστόσο αυτός ο γεωγραφικός χώρος, με τη βοήθεια του χωρικού σχεδιασμού, έχει διαμορφωθεί από τον άνθρωπο με το πέρασμα των αιώνων και είναι σαν την θεατρική σκηνή που εξελίσσεται το έργο της ανθρώπινης ζωής. Ο χώρος αυτός παραμένει συχνά σχεδόν αναλλοίωτος ακόμα και μετά το πέρασμα του ανθρώπου.

(συνέχεια στην 6^η σελίδα)

Changing Cities VI Spatial, Design, Landscape, Heritage & Socioeconomic dimensions

24-28 June 2024, Island of Rhodes,
Greece.

Σας προσκαλούμε στο 6ο διεθνές συνέδριο **Changing Cities VI; Spatial, Design, Landscape, Heritage & Socioeconomic dimensions, 24-28 June 2024, Island of Rhodes, Greece.**

Το κεντρικό θέμα του 6ου διεθνούς συνεδρίου Changing Cities είναι: **"Climate Crisis. Cities' transitions towards smart & green development"**.

Το συνέδριο διοργανώνεται από το **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**, Τμήμα Μηχ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εργαστήριο Μορφολογίας & Σχεδιασμού Αστικού χώρου σε συνεργασία με

- το **Πανεπιστήμιο Αιγαίου**, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Ρόδος

- τη διεθνή επιστημονική οργάνωση **IsoCarp** (International society of City and Regional Planners).

Η σειρά διεθνών συνεδρίων CHANGING CITIES φιλοδοξεί να αποτελέσει δημόσιο βήμα διαλόγου μεταξύ μηχανικών πολεοδομίας και χωροταξίας, αρχιτεκτόνων μηχανικών, σχεδιαστών τοπίου, γεωγράφων, ιστορικών, οικονομολόγων, πολιτικών επιστημόνων, σχετικά με το μέλλον και τις σύγχρονες προκλήσεις των πόλεων. Μέχρι σήμερα έχουμε ήδη διοργανώσει ανά διετία με επιτυχία πέντε συνέδρια της σειράς CHANGING CITIES. Τα συνέδρια εκδίδουν τόμο Πρακτικών με κρίση και ISBN, και διεξάγονται πάντα την τελευταία εβδομάδα του Ιουνίου σε τουριστικά δημοφιλείς

περιοχές της χώρας μας με μοναδική πολιτιστική κληρονομιά και φυσικό τοπίο.

1. CHANGING CITIES I: Spatial, Morphological, formal and socioeconomic dimensions, 18-21 June 2013, Skiathos Island, Greece.

2. CHANGING CITIES II: Spatial, Design, Landscape and socioeconomic dimensions, 22-26 June 2015, Porto Heli, Peloponnese, Greece.

3. CHANGING CITIES III: Spatial, Design, Landscape and socioeconomic dimensions, 26-30 June 2017, Syros Island, Greece.

4. CHANGING CITIES IV: Spatial, Design, Landscape and socioeconomic dimensions, 23-28 June 2019, Chania, Crete Island, Greece.

5. CHANGING CITIES V: Spatial, Design, Landscape, Heritage and socioeconomic dimensions, 20-25 June 2022, Corfu Island, Greece.

Οι **κύριες θεματικές ενότητες** των συνεδρίων είναι οι εξής:

- Resilient Cities,
- Smart Cities,
- Environmental Urban Planning,
- Green Architecture; Urban Design & New Technologies,
- Climate Change, Circular Economy, and Sustainable Development,
- Urban Design in Planning,
- Sustainable Urban Planning & Development,
- Urban Redevelopment, Regeneration & Resilience,
- Urban Cultures & Public Open Spaces,
- Built Heritage Management & Historical Centres,
- Cultural Heritage Management,

- Urban Landscapes, Landscape Planning & Design,
- Transportation Planning and Policy in Cities,
- Place Marketing & City Branding,
- Urban Economies & Spatial Impacts,
- Planning Laws & Real Estate,
- Multicultural cities,
- Shrinking Cities,
- Divided Cities

Όλα τα διεθνή συνέδρια CHANGING CITIES έχουν μεγάλη απήχηση στη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα, προσελκύοντας συνήθως 300 περίπου εισηγητές (καθηγητές και ερευνητές) από την Ευρώπη, αλλά και όλο τον κόσμο. Πιστεύουμε ότι και το προσεχές 6ο συνέδριο CHANGING CITIES στη Ρόδο θα έχει ακαδημαϊκή επιτυχία.

Η **υποβολή Περιλήψεων** (στα Αγγλικά, την επίσημη γλώσσα του συνεδρίου) έχει ξεκινήσει και η καταληκτική ημερομηνία είναι η **10η Μαρτίου 2024**. Η υποβολή Περιλήψεων γίνεται online στον ιστότοπο του συνεδρίου <https://changingcities.prd.uth.gr/cc/index.php>

Το **κόστος εγγραφής** στο συνέδριο είναι 250 ευρώ (για πλήρη εγγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών και Υποψ. Διδασκόντων), 350 ευρώ (για μερική εγγραφή 2-3 ημερών), 450 ευρώ (για πλήρη εγγραφή 5 ημερών).

Στα πλαίσια του συνεδρίου, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν με **οργανωμένες επισκέψεις, (α) το Μεσαιωνικό ιστορικό κέντρο της πόλης της Ρόδου** που είναι μοναδικό και προστατεύεται από την UNESCO ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς, **(β) τη Λίνδο** που είναι προικισμένος τόπος με εξαιρετικά φυσικά τοπία, παραλίες και αρχαιολογικούς τόπους, **(γ) τη Σύμη** με το περίφημο ανάγλυφο του αστικού ιστού της, και την εντυπωσιακή

λαϊκή-νεοκλασική αρχιτεκτονική των κατοικιών.

Σας περιμένουμε όλους!

Καθ. Άσπα Γοσποδίνη, PhD

Καθηγήτρια Πολεοδομίας & Αστικού Σχεδιασμού, Τμήμα Μηχ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,

Πρόεδρος της Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής της σειράς διεθνών συνεδρίων Changing Cities

Νέα του AESOP (AESOP news)

1) 36TH AESOP ANNUAL CONGRESS 2024 'GAME CHANGER? PLANNING FOR JUST AND SUSTAINABLE URBAN REGIONS'

Sciences Po, Paris, July 8-12, 2024

Urban scholars and especially planning researchers are critically assessing the impacts of the Olympic Games and major infrastructural works. This year, the Olympic Games are hosted in Paris, a global city with economic strengths and social inequalities. The limits of economic growth and the metropolitan model are not new, and the expectations for radical changes are increasing. The answer to the question 'what is a real game-changer?' becomes crucial in the context of a post-carbon, just and sustainable approach to urban development.

The [Urban School of Sciences Po](#) and the [CEE - Centre d'études européennes et de politique comparée](#) of [Sciences Po](#) are happy to invite you to Paris on July 8-12, 2024, 2 weeks before the Olympic Games, for the 36th [AESOP - Association of](#)

[European Schools of Planning](#) Annual Congress: GAMECHANGER? PLANNING FOR JUST AND SUSTAINABLE URBAN REGIONS (Chairperson of the scientific committee & of the local organizing committee: Prof. [Marco Cremaschi](#)).

The initial plan is for 18 scientific tracks, 22 special sessions, 18 roundtables, 9 evening events. Please check the full scientific program: <https://aesop-planning.eu/paris>.

Keynote speakers: [Sabine Barles](#), Professeure des universités en Aménagement de l'espace ([Université Paris-Sorbonne](#)), Claire Colomb, Professor of Land Economy ([University of Cambridge](#)), [Alex Deffner](#), Professor of Urban and Leisure Planning at the Department of Planning and Regional Development ([University of Thessaly](#)), [Emmanuel Grégoire](#), First deputy mayor, in charge of town planning, architecture and Greater Paris ([Ville de Paris](#)), Michael Storper, Distinguished Professor of Regional and International Development in Urban Planning ([UCLA Luskin School of Public Affairs](#) + [The London School of Economics and Political Science \(LSE\)](#)).

The Venue is the new urban campus of Sciences Po, at the core of Paris. Registrations are open! [AESOP - Login \(aesop-planning.eu\)](#) The early bird registration closes on April 15th.

2) AESOP 2024 PHD WORKSHOP

'AHEAD OF THE GAME: REVERSIBILITY, FRUGALITY AND CARE IN THE CONTEXT OF URBAN TRANSITIONS'

Grenoble, July 3-6, 2024

More information regarding the workshop will be continually updated on this

webpage:

<https://www.aesopya2024.polimi.it>

3) AESOP 2024 HEADS OF SCHOOLS MEETING 'PLANNING EDUCATION FOR RECOVERY AND RESILIENCE' - REGISTRATION REMINDER

IUAV - UNIVERSITY OF VENICE, VENICE, MARCH 15-16, 2024

We would like to remind you to register for the next Head of School Meeting held in Venice! **There is also the possibility of online participation (20 euros).**

Please visit the HoS website: <https://aesop-planning.eu/hos-venice>

Three international keynote speakers: <https://aesop-planning.eu/hos-venice-keynote-speakers>

Simin Davoudi, Chair of Town Planning at School of Architecture, Planning & Landscape and is Co-Director of Newcastle University's Centre for Researching Cities - Nicola Tollin, UNESCO Chair on Urban Resilience at the University of Southern Denmark - Maria Attard, Head of Geography and Director of the Institute for Climate Change and Sustainable Development at the University of Malta

4) THE 18TH AESOP YOUNG ACADEMICS CONFERENCE 'BRIDGING GAPS: URBAN PLANNING FOR COEXISTENCE'

Politecnico di Milano, March 19-22, 2024

The conference will be hosted by a group of young academics from the Department of Architecture and Urban Studies (DASU). The two main questions raised are: How can planning reinvent itself? Which are the tools and practices that will ensure human well-being and coexistence with the world?

Read more on the conference website:

<https://www.aesopya2024.polimi.it>

5) ONLINE EVENT TO THE SPECIAL ISSUE OF EUROPEAN PLANNING STUDIES, VOL. 31, ISSUE 11

European Planning Studies at 30—past, present and future,

Friday, 22 March 2024, 10:00-12:00 CET

SIMIN DAVOUDI

Prefigurative planning: performing concrete utopias in the here and now

KRISTIAN OLESEN

Reviving strategic spatial planning for the challenges ahead

LUCA BERTOLINI

The next 30 years: planning cities beyond mobility?

6) BOOK OF PROCEEDINGS OF THE 35TH AESOP ANNUAL CONGRESS: 'INTEGRATED PLANNING IN A WORLD OF TURBULENCE' HELD IN LODZ

You can find it within the [AESOP Eprints](#).

You can also find it at the [AESOP Annual Congress Website of Lodz](#).

Επιστημονική δραστη- ριότητα μελών του Τμήματος

Ο Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος **Παντελής Σκάγιαννης** πρόκειται να συμμετάσχει στη συνδιάσκεψη των Εθνικών Αντιπροσώπων και Προέδρων των Τμημάτων Planning της Ευρώπης που θα

γίνει στη Βενετία (IUAV) στις 14-15 Μαρτίου, ως **ειδικός προσκεκλημένος του AESOP** (Association of European Schools of Planning) προκειμένου να παρουσιάσει στους Εθνικούς Αντιπροσώπους και στους Προέδρους των Σχολών το ερευνητικό εγχείρημα στο οποίο συμμετέχει ο AESOP μέσω του Π.Σκάγιαννη (ΕΥ), της Claudia Cassatella (Torino) και του Massimiliano Granceri (IUAV). Η έρευνα (υπό το ΕΜΠ και με συμμετοχή διαφόρων διεθνών φορέων) αφορά στη διδασκαλία του planning στην Ευρώπη, τα κενά που παρουσιάζονται εν σχέσει με την αγορά (από την οπτική γωνία διδασκόντων, διδασκομένων και επαγγελματιών), και τον βαθμό της διδασκαλίας των αντικείμενων της αστικότητας, των αστικών μεταφορών, του περιβάλλοντος (ως προς το περιεχόμενο), του βαθμού αξιοποίησης του συμμετοχικού σχεδιασμού από τις σχολές, και του evidence based planning (ως προς τη μέθοδο) όπως και το βαθμό της σχέσης με το επάγγελμα-αγορά και της διδασκαλίας μέσω projects (στην κατεύθυνση της εξωστρέφειας).

Στην ίδια συνδιάσκεψη Εθνικών Αντιπροσώπων και Προέδρων των Τμημάτων του AESOP θα παρουσιαστεί η τελική μορφή του AESOP Core Curriculum (CC). Πρόκειται για αναλυτικούς άξονες-κατευθύνσεις για τα προγράμματα σπουδών των Σχολών Planning της Ευρώπης. Το CC έρχεται να αντικαταστήσει (εκσυγχρονίσει, κλπ) το προηγούμενο CC που είχε δημιουργηθεί λίγο μετά την ίδρυση του AESOP από τους ίδιους τους ιδρυτές στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Η Ομάδα για την επανασυγγραφή του CC λειτούργησε υπό την ευθύνη της Andrea Frank (Birmingham) και εκτός από τον Π.Σκάγιαννη περιελάμβανε συναδέλφους από τα πανεπιστήμια ETH, Lyon, Delft, TU Wien, Aalborg.

Επιστημονικές Εκδηλώσεις

Τον **Ιούνιο του 2024** θα πραγματοποιηθεί το συνέδριο της **Society of Risk Analysis - Europe** στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, στην Αθήνα. Πληροφορίες: <https://www.srae-athens2024.gr/>

Δημοσιεύσεις

Adamakou M., Kallioras D., Manetos P. και Topaloglou L. (2024), Uncovering regional typologies in Europe in terms of interregional and intraregional direct investment flows, *European Journal of Geography*, 15(1): 11-25.
[\[https://eurogeojournal.eu/index.php/egj/article/view/608/386\]](https://eurogeojournal.eu/index.php/egj/article/view/608/386)

Υποτροφίες

Το Υπουργείο Ευρώπης και Εξωτερικών Υποθέσεων της Γαλλίας προκηρύσσει για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το πρόγραμμα υποτροφιών *France Excellence Europa* επιτρέποντας σε φοιτητές-φοιτήτριες 26 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβουν υποτροφία για σπουδές σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σε γαλλικό Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε την προκήρυξη στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://www.ifg.gr/news/programma-ypotrofion-france-excellence-europa-2024/>

Editorial (συνέχεια από την 1^η σελίδα)

Κάθε πολιτισμός, συνεπώς, είναι στενά συνδεδεμένος με έναν συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο. Αυτό σημαίνει ότι κάθε

πολιτισμός έχει τη δική του ξεχωριστή γεωγραφία ή ακόμα και ότι κάθε γεωγραφικός χώρος διαμορφώνει τον δικό του πολιτισμό. Υπό αυτή την οπτική γωνία, διαμορφώνεται μια ποικίλη εικόνα του κόσμου, με την ετερογένεια να χαρακτηρίζει τον πολιτισμικό πλούτο του.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο χρόνος αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς όπως επισημαίνει ο Braudel, το παρελθόν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο παρόν. Συχνά, ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του με έναν αυθόρμητο τρόπο, σαν να είχε διάρκεια όσο και η δική του εξαιρετικά σύντομη ζωή.

Υπάρχουν, λοιπόν, πραγματικότητες μακροβιότερες από την ανθρώπινη ζωή, όπου σπάνια δίνεται η ευκαιρία να παρατηρήσουμε ριζικές μεταβολές εντός των ορίων της ανθρώπινης ύπαρξης. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί ο γεωγραφικός χώρος, στον οποίο ο άνθρωπος ζει και αναπτύσσει τον πολιτισμό του, διαμορφώνοντας αυτόν τον χώρο με βάση τις φιλοσοφικές και θρησκευτικές του πεποιθήσεις. Όπως αναφέρει και ο Lefebvre ο χώρος είναι πολιτικός, δεν είναι ομοιογενής, είναι προϊόν της ιστορίας, τόπος συνάντησης του υλικού και του χωροχρονικού σχεδιασμού. Συνδέει το νοητικό και το πολιτιστικό, το κοινωνικό και το ιστορικό.

Κάθε γεωγραφικός χώρος αντιμετωπίζει μοναδικές προκλήσεις, και ο άνθρωπος παρεμβαίνει για να ανταποκριθεί σε αυτές, προσδοκώντας συγχρόνως λύσεις που αντανakλούν τις πεποιθήσεις του. Για να κατανοήσουμε πλήρως τον κόσμο, λέει ο Braudel, πρέπει να τον αντιληφθούμε μέσα από το πρίσμα των μεγάλων πολιτισμών, οι οποίοι υπερβαίνουν την ανθρώπινη διάρκεια ζωής. Και έχει δίκιο γιατί αυτοί οι πολιτισμοί ζουν μέσα σε κάθε άνθρωπο, ανακαλύπτοντας έτσι το βάθος της ανθρώπινης ύπαρξης και της

ποικιλομορφίας του κόσμου.

Η εξάπλωση όμως, κοινών πολιτισμικών αγαθών από τη Δύση σε παγκόσμιο επίπεδο, κυρίως μέσω της τεχνολογίας και ιδιαίτερα μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας, έχει πράγματι φτάσει σε τεράστιες διαστάσεις. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται τον κίνδυνο απώλειας της ετερογένειας των περιοχών, των πολιτισμών και την επιβολή μιας ομοιογενούς προσέγγισης παντού. Όπως επισημαίνει ο Ραϊμόν Αρόν, βρισκόμαστε σε μια νέα φάση όπου ανακαλύπτουμε τη σχετικότητα της έννοιας του πολιτισμού και την αναγκαστική υπέρβαση αυτής της έννοιας. Έτσι, προκύπτει η ερώτηση εάν η περίοδος των πολιτισμών φτάνει στο τέλος της. Είναι δυνατόν να έχουμε έναν μοναδικό πολιτισμό που επικρατεί σε ολόκληρο τον κόσμο;

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα σύμφωνα με τον ίδιο, είναι πολυποίκλη και εξαρτάται από το πώς εξελίσσονται οι διαδικασίες πολιτισμικής ανταλλαγής και αλληλεπίδρασης. Ενδέχεται να προκύψει μια ενιαία κουλτούρα, αλλά επίσης είναι πιθανό να συνεχίσουν να υπάρχουν πολλαπλοί πολιτισμοί που συνυπάρχουν και αναπτύσσονται με ετερογενή τρόπο. Οι προσπάθειες διατήρησης της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και σεβασμού προς τις ξεχωριστές ταυτότητες είναι σημαντικές για τη διατήρηση της ετερογένειας στον κόσμο.

Ο χωρικός σχεδιασμός λειτουργεί ως καθρέπτης των αξιών και του πολιτισμού του ανθρώπου, ενώ ο πολιτισμός επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλοεπιδρούν με τον χώρο και οργανώνουν τη ζωή τους. Μέσα από τον χωρικό σχεδιασμό διατηρείται η ιστορία, η ταυτότητα και η πολιτισμική παράδοση των λαών. Η συνεχής αλληλεπίδραση και συνεργασία μεταξύ χωρικού σχεδιασμού και πολιτισμού αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο για τη δημιουργία περιοχών που

χαρακτηρίζονται από βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, πολιτιστικό πλούτο και ετερογένεια.

Επομένως, ο χωρικός σχεδιασμός αναλαμβάνει έναν καταλυτικό ρόλο στην προώθηση της ποικιλομορφίας μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και γεωγραφικών περιοχών. Κεντρικό πλεονέκτημα του χωρικού σχεδιασμού παραμένει η βασική αρχή του, η οποία περιλαμβάνει στρατηγικές και δράσεις που αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες του κάθε χώρου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε περιοχή διαθέτει ξεχωριστά χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν τη δομή και τη δυναμική των φυσικών και ανθρώπινων οικοσυστημάτων της. Επομένως, οι προκλήσεις, οι ευκαιρίες και οι προοπτικές ανάπτυξης πρέπει να αντιμετωπίζονται με βάση αυτήν τη δυναμική σχέση. Για να υπάρξει όμως δημιουργική προοπτική αλλά και παραγωγή πολιτισμού χρειάζεται επίσης αυτό που ο Lewis Mumford αποκάλεσε ουτοπία της ανασυγκρότησης, ένα όραμα δηλαδή ενός ανασυγκροτημένου περιβάλλοντος το οποίο είναι προσαρμοσμένο στην φύση και στις επιδιώξεις των ανθρώπων. Γιατί όπως συμπεραίνει ο Anatol France, η ουτοπία είναι η βασική αρχή κάθε προόδου και η απόπειρα για ένα καλύτερο μέλλον. Δίχως τους ουτοπικούς των άλλων εποχών, οι άνθρωποι θα εξακολουθούσαν να ζουν άθλιοι γυμνοί σε σπήλαια.

Αυτό φανερώνει την επιτακτική ανάγκη να ασχοληθεί ο χωρικός σχεδιασμός με τον πολιτισμό, όχι μόνο υπό το πρίσμα της προστασίας ή της τουριστικής ανάπτυξης. Ο χωρικός σχεδιασμός θα πρέπει να εξελιχθεί, να επαναπροσδιορίσει το στρατηγικό του όραμα και να ενισχύσει την διάσταση του πολιτισμού ώστε να είναι σε άμεση επαφή με τις κοινωνικές αλλαγές, με τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής αλλά και με τις προσδοκίες των πολιτών. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να επανεξετασθούν οι μηχανισμοί χωρικού

σχεδιασμού και να εστιάσουν με πιο ολοκληρωμένο τρόπο στην ανάδειξη του πολιτισμού της κάθε περιοχής, ώστε να καταφέρουμε τελικά, όπως είχε αναφέρει ο Αντρέ Μαλρώ να παραδώσουμε το παρελθόν ακέραιο στο μέλλον.

*** Ανέστης Γουργιώτης**

Αναπληρωτής Καθηγητής Χωρικού
Σχεδιασμού, στο Τμήμα Μηχανικών
Χωροταξίας-Πολεοδομίας και Περιφερειακής
Ανάπτυξης, του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας